

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Rekenkamerrapport Weerbaarheid lokaal bestuur gemeente Druten

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. De conclusies uit het rekenkamerrapport Weerbaarheid lokaal bestuur gemeente Druten (bijlage 1) te onderschrijven.
2. De burgemeester te verzoeken de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport Weerbaarheid lokaal bestuur gemeente Druten (bijlage 1), gericht aan de burgemeester, ter hand te nemen, te weten:
 - a. Blijf intern (college) en extern (burgers en ondernemers) periodiek aandacht besteden aan ondermijnende criminaliteit, radicalisering en polarisatie, ter vergroting van de kennis en het bewustzijn hierover.
 - b. Maak een duidelijk meldproces voor de raad en college: wat moeten zij doen met signalen of vermoedens van ondermijnende criminaliteit en bij signalen of vermoedens van radicalisering en polarisatie.
 - c. Breng de inhoud van het integriteitprotocol en de gedragscode voor lokale bestuurders 'warm' over aan het college en de raad, bijvoorbeeld middels een interactieve sessie of training. En herhaal deze aandacht periodiek in een wisselende werkvorm. Neem hierin als burgemeester en griffier een sturende rol.
 - d. Nodig in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen alle partijen uit om het over integriteit te hebben. Aan partijen kan daarbij een zogenaamde integriteitsenvelop overhandigd worden, met handreikingen ter bevordering van de integriteit.
 - e. Stimuleer deelname van college- en raadsleden aan een training in het omgaan met intimidatie, agressie en geweld.
 - f. Maak een helder meld- en registratieproces voor incidenten en communiceer dat actief met het college en de raad. Bevorder vervolgens periodiek het melden en registreren van incidenten. Maak het melden en registreren zo makkelijk mogelijk (bijvoorbeeld in een app) en leg uit wat het nut van dit melden is.
3. Het college te verzoeken de aanbevelingen uit het rekenkamerrapport Weerbaarheid lokaal bestuur gemeente Druten (bijlage 1), gericht aan het college, ter hand te nemen, te weten:
 - a. Blijf intern (medewerkers) periodiek aandacht besteden aan ondermijnende criminaliteit, radicalisering en polarisatie, ter vergroting van de kennis en het bewustzijn hierover.
 - b. Besteed aandacht aan een goede gegevensopslag en verwerking van signalen en casuïstiek rondom (ondermijnende) criminaliteit. Werk met een betrouwbaar informatiesysteem, laat voor de gemeente Druten specifiek een DPIA uitvoeren en ontwikkel een privacy-protocol. Maak hierbij gebruik van de formats die hier regionaal voor zijn aangeleverd.
 - c. Zet extra in om de Wet Bibob ook actief te laten uitvoeren bij de toepassingsgebieden subsidies en aanbestedingen. Dit is met name belangrijk als er gewerkt gaat worden met kan-bepalingen, waardoor de

- betrokken vakafdelingen verantwoordelijk zijn voor een eerste risicotaxatie.
- d. Ontwikkel een participatiebeleid, waarbij gebruik kan worden gemaakt van de ervaringen die reeds met participatie zijn opgedaan.
4. De aanbevelingen uit het rekenkamerrapport Weerbaarheid lokaal bestuur gemeente Druten (bijlage 1), gericht aan de gemeenteraad, ter hand te nemen, te weten:
- a. Blijf intern (raad) periodiek aandacht besteden aan ondermijnende criminaliteit, radicalisering en polarisatie, ter vergroting van de kennis en het bewustzijn hierover.
 - b. Verken de mogelijkheid tot de instelling van een integriteitcommissie voor de raad, die advies kan verstrekken over integriteit. Deze commissie kan gebruikt worden om vermoedens van integriteitschendingen te bespreken, maar ook situaties waarbij een raadslid twijfelt hoe te handelen.
 - c. Verken of het mogelijk is als aanvulling op de besluitenlijst van een raadsvergadering op papier ook kort inzicht te geven in het verloop van de inhoudelijke discussie in de raadsvergadering (zoals de argumenten voor en tegen, vergelijkbaar met de beslisnota's).
5. Samen met de burgemeester en het college de volgende aanbevelingen ter hand te nemen:
- a. Ga in de praktijk werken volgens de binnen het integriteitprotocol en de gedragscode voor lokale bestuurders beschreven werkwijze.
 - b. Zorg ervoor dat ook in situaties waarin er geen risico is ingeschat op agressie en geweld, er een duidelijk proces is met handelingsperspectief voor raadsleden en wethouders.
 - c. Stel een gezamenlijke norm op aangaande acceptabel gedrag van burgers (bijvoorbeeld 'emotie mag, agressie niet'). Het internaliseren van deze norm vraagt aandacht en kan bijvoorbeeld gerealiseerd worden in een sessie (zowel ambtelijk als met het college en de raad).
 - d. Geef een formele en uniforme reactie naar de dader bij intimidatie, agressie en geweld.
 - e. Maak iemand verantwoordelijk voor het overkoepelende thema lokale weerbaarheid. Deze persoon kan stimuleren dat - ook in de aanloop van de dag - verschillende facetten van lokale weerbaarheid binnen de organisatie, en specifiek bij de raad en het college, aandacht krijgen. Het is denkbaar hierbij een programmatische aanpak te hanteren, met gezette tijden in het jaar waar een impuls zal worden gegeven op de weerbaarheid. Hierbij kan per momentum de vorm verschillen.
6. Het college te verzoeken om de raad uiterlijk in september 2027 een informatienota aan te bieden over de uitvoering van de aanbevelingen, genoemd onder de beslispunten 2 en 3.

Aanleiding

De rekenkamer is er om de gemeenteraad te ondersteunen bij zijn controlerende en kaderstellende taken. Dit doet zij door onderzoek te doen naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid.

De rekenkamer heeft de weerbaarheid van het lokaal bestuur van gemeente Druten onderzocht. Het onderzoek heeft geleid tot het rapport Weerbaarheid lokaal bestuur gemeente Druten (bijlage 1). De raad wordt gevraagd om de conclusies van het rapport te onderschrijven en de aanbevelingen van het rapport over te nemen.

Eerdere besluiten

Niet van toepassing.

Gewenst resultaat

Het optimaliseren van de weerbaarheid van het lokaal bestuur door opvolging van de aanbevelingen van de rekenkamer, waarmee integere besluitvorming beschermd wordt.

Proces

Voor het onderzoek is gebruikgemaakt van een documentenanalyse in de periode van juni tot oktober 2025. In september en oktober 2025 zijn interviews uitgevoerd met ambtenaren, college, gemeentesecretaris, griffier en fractievoorzitters. Aanvullend zijn kleinere vragen door ambtenaren per mail aan de onderzoeker beantwoord.

Eind november 2025 is de concept nota van bevindingen aan het college aangeboden voor ambtelijk wederhoor. Na verwerking van de ambtelijke reactie is het conceptrapport opgesteld inclusief de conclusies en aanbevelingen. Eind januari 2026 is het conceptrapport aangeboden aan het college voor bestuurlijk wederhoor, hetgeen de rekenkamer begin maart 2026 ontving. De bestuurlijke reactie is, samen met een nawoord van de rekenkamer, verwerkt in het eindrapport.

Kanttekeningen

Bestuurlijke weerbaarheid betreft een thema dat, gelet op artikel 170 Gemeentewet, grotendeels valt onder de bevoegdheid van de burgemeester, maar waarin ook het college en de raad ieder hun eigen rol te vervullen hebben. Een weerbaar lokaal bestuur vraagt om een gezamenlijke inspanning van burgemeester, raad, college en organisatie.

Uitvoering van de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob) vormt eveneens een gedeelde verantwoordelijkheid, in dit geval van burgemeester en college. De aanbeveling onder beslispunt 3 sub c ziet op het uitvoeren van de Wet Bibob specifiek bij aanbestedingen en subsidies, hetgeen onder de bevoegdheid van het college valt.

Financiële gevolgen

Voor de opvolging van de aanbevelingen is ambtelijke capaciteit nodig. Voor het overige zijn geen directe financiële gevolgen.

Communicatie

Het rapport en het raadsbesluit worden op de website van Druten geplaatst.

Inwonersparticipatie

Niet van toepassing.

Uitvoering of Vervolgstappen

Dit onderzoek is na besluitvorming door de raad afgerond. Het is aan de burgemeester, het college en de raad om uitvoering te geven aan het raadsbesluit.

De rekenkamer adviseert de gemeenteraad om de aanbevelingen waarvan de raad besluit de burgemeester en het college te verzoeken deze ter hand te nemen vanuit de controlerende taak actief te blijven volgen en over de aanbevelingen die hij zelf ter hand neemt regelmatig het gesprek te blijven voeren.

Geheimhouding

Niet van toepassing.